

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. december 9.
(OR. en)

15134/22

SOC 646
EMPL 448
ANTIDISCRIM 115

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	14495/22
Tárgy:	A Tanács következtetései a fogyatékossgal élő személyek munkaerőpiaci integrációjáról

---

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti tárgyról szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket az EPSCO Tanács a 2022. december 8-i ülésén jóváhagyott.

A Tanács következtetései

a fogyatékossgal élő személyek munkaerőpiaci integrációjáról

TUDATÁBAN ANNAK, HOGY:

1. az emberi méltóság, a szabadság és az emberi jogok tiszteletben tartása az Európai Unió alapvető értékeit képezik, és az Európai Unió az Európai Unióról szóló szerződésben, az Európai Unió működéséről szóló szerződésben és az Alapjogi Chartában foglaltaknak megfelelően elkötelezett a – többek között a fogyatékossgal alapján történő – megkülönböztetés elleni küzdelem mellett. Az EU elkötelezett a foglalkoztatás magas szintjének előmozdítása mellett is,
2. az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017-ben közösen kihirdetett szociális jogok európai pillére kimondja, hogy mindenkinek joga van az esélyegyenlőséghez (3. alapelv), a foglalkoztatás aktív támogatásához (4. alapelv), az egészséges, biztonságos és megfelelően kialakított munkakörnyezethez és adatvédelemhez (10. alapelv), valamint az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez (20. alapelv). A szociális jogok európai pillére hangsúlyozza azt is, hogy a fogyatékossgal élő személyeknek joguk van a jövedelemtámogatáshoz, amely lehetővé teszi számukra a méltósággal élhető életet, olyan szolgáltatásokhoz, amelyek biztosítják számukra a munkaerőpiacon és a társadalomban való részvételt, valamint az igényeiknek megfelelő munkakörnyezethez (a pillér 17. alapelve). A szociális jogok európai pillérére vonatkozó, 2021. március 4-i cselekvési terv három új, 2030-ra kitűzött kiemelt uniós célt határoz meg a foglalkoztatás és a képzésben való részvétel növelése, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett személyek számának csökkentése érdekében. Ezeket a kiemelt célokat az uniós vezetők a Portói Nyilatkozatban és az Európai Tanács 2021. júniusi ülésén üdvözlötték. A szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési terv azt is elismeri, hogy a fogyatékossgal élő személyek hozzájárulnak a 2030-as célok eléréséhez, többek között azáltal, hogy a szociális eredménytáblán belül új kiemelt mutatót javasol a fogyatékossgal élők foglalkoztatási különbségére vonatkozóan,

3. az Európai Unió és annak tagállamai csatlakoztak a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményhez: A tagállamok nagy többsége ratifikálta az Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 2006. december 13-án elfogadott fakultatív jegyzőkönyvet is. A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény 27. cikke rögzíti a fogyatékossgal élő személyek jogát arra, hogy nyitott és befogadó munkaerőpiacon másokkal azonos alapon dolgozzanak¹,
4. a 2000/78/EK irányelv meghatározza a foglalkoztatás és munkavégzés tekintetében a különböző okokból – beleértve a fogyatékossgat is – történő megkülönböztetés elleni küzdelem általános kereteit az egyenlő bánásmód elvének a tagállamokban történő megvalósítására tekintettel. Az egyenlő munkavállalási jogok biztosítása, az észszerű alkalmazkodás biztosítása a munkahelyeken és a fogyatékossgal alapuló megkülönböztetés elleni küzdelem kulcsfontosságú intézkedések a fogyatékossgal élő személyek befogadó és fenntartható foglalkoztatásának előmozdítása szempontjából,
5. a 2019-ben elfogadott (EU) 2019/882 európai akadálymentesítési irányelv előírja, hogy az európai piacon forgalomba hozott bizonyos termékeknek és szolgáltatásoknak akadálymentesnek kell lenniük, ami megkönnyíti a fogyatékossgal élő személyek önálló életvitelét, és befogadóbb társadalmat és munkaerőpiacot tesz lehetővé,

---

¹ A 27. cikk értelmezését a fogyatékossgal élő személyek jogaival foglalkozó ENSZ-bizottság által 2022. szeptember 9-én közzétett, a munkához és a foglalkoztatáshoz való jogról szóló 8. sz. általános észrevétel fejti ki.

6. az Európai Bizottság ígéretet tett az egyenlőségközpontú Unió létrehozására, amelyhez a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló, a Bizottság által 2021. március 3-án elfogadott stratégia (2021–2030) jelentős mértékben hozzájárul. A stratégia célja, hogy javítsa a fogyatékossgal élő személyek életkörülményeit az EU-ban és azon kívül, támogatva a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény, valamint a szociális jogok európai pillére elveinek végrehajtását. A stratégia célja továbbá a minőségi és fenntartható munkahelyekhez való hozzáférés elősegítése, és jelzi, hogy a foglalkoztatásban való részvétel a legjobb módja a gazdasági autonómia és a társadalmi befogadás biztosításának. Egyebek között arra szólítja fel a tagállamokat, hogy a szociális jogok európai pillérének végrehajtására vonatkozó cselekvési tervben 2030-ra elérendő, javasolt kiemelt foglalkoztatási cél elérésének elősegítése érdekében 2024-ig határozzanak meg egyrészt a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási arányának növelésére, másrészt a fogyatékossgal élő, illetve a fogyatékossgal nem élő személyek foglalkoztatási aránya közötti különbségek csökkentésére irányuló célokat,
7. a Tanács a 2021. júniusi következtetéseiben üdvözölte és jóváhagyta a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló bizottsági stratégiát (2021–2030), és többek között felkérte a tagállamokat, hogy folytassák a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény végrehajtására irányuló nemzeti stratégiáik és szakpolitikáik kidolgozását és aktualizálását, adott esetben a stratégiával összhangban,
8. a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatására vonatkozó csomag, amely a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégia (2021–2030) keretébe tartozó kiemelt kezdeményezés, egy sor nem jogalkotási intézkedést tartalmaz (többek között iránymutatásokat és pozitív intézkedésekre vonatkozó példákat), amelyek célja a fogyatékossgal élő személyek munkaerőpiaci eredményeinek javítása. A csomag a következő hat intézkedési területre terjed ki: a foglalkoztatási és integrációs szolgálatok kapacitásainak megerősítése; a munkaerő-felvételi kilátások előmozdítása a pozitív diszkrimináció és a sztereotípiák elleni küzdelem révén; az észszerű alkalmazkodás biztosítása a munkahelyeken; a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásban tartása; a krónikus betegségekkel összefüggő fogyatékossgok megelőzése; szakmai rehabilitációs rendszerek biztosítása betegség vagy baleset esetén; valamint minőségi munkahelyek felkutatása a védett munkahelyeken, valamint a nyitott munkaerőpiacra vezető utak feltárása,

HANGSÚLYOZVA, HOGY:

9. jelentős különbség van a fogyatékossgal élő és a nem fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási rátája között (24,2 százalékpontos különbség: 50,8 % a fogyatékossgal élő személyek esetében, illetve 75 % a fogyatékossgal nem rendelkező személyek esetében²). A helyzet még rosszabb a fogyatékossgal élő nők esetében, akiknek csupán 48,3 %-a dolgozik, szemben a fogyatékossgal élő férfiak 53,9 %-ával³. A fogyatékossgal élő személyekre jellemző munkanélküliségi ráta az EU-ban 17,1 %, szemben a fogyatékossgal nem rendelkezők esetében rögzített 10,2 %-os értékkel; a fogyatékossgal élő személyek aktivitási rátája pedig csak 61,0 %, szemben a fogyatékossgal nem rendelkező személyekre vonatkozó 82,3 %-os adattal. A fogyatékossgal élő személyek több nehézséggel szembesülnek a munkakeresés során, ezért nagyobb a valószínűsége annak, hogy tartósan munkanélkülivé vagy inaktívvá válnak. Foglalkoztatásuk során a fogyatékossgal élő személyek gyakran inkább védett munkahelyeken, semmint a nyitott munkaerőpiacon dolgoznak⁴, vagy pedig alacsonyabb képzettséget igénylő, alacsonyabb állásbiztonsággal jellemezhető és alacsonyabb fizetést biztosító munkahelyeken dolgoznak – az utóbbiról tanúskodik a 16 %-os éves átlagos bérkülönbség is –, és alacsonyabb arányban férnek hozzá képzési lehetőségekhez, aminek következtében jobban ki vannak téve a dolgozói szegénység kockázatának. A Covid19-válság ráadásul aránytalanul érintette a fogyatékossgal élő személyeket, sok esetben akadályozva munkaerőpiaci részvételüket, például a távmunka-megoldásokhoz való elégtelen hozzáférésük eredményeként,
10. a fogyatékossgal élő személyek minőségi munkahelyeken való foglalkoztatásának előmozdítása a jól működő és befogadó munkaerőpiac biztosításának elengedhetetlen feltétele. A demográfiai hanyatlás, valamint a munkaerő- és szakemberhiány jelenlegi kontextusában a fogyatékossgal élő személyekben rejlő lehetőségek kiaknázása – a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervben meghatározott foglalkoztatási célkitűzéssel összhangban – egyben a magasabb általános foglalkoztatási ráta elérésének egyik módja is. Ez a zöld és a digitális átállás összefüggésében is fontos, amelyek új foglalkoztatási lehetőségeket kínálnak a fogyatékossgal élő személyek számára,

---

² Adatforrás: Eurostat. Európai Bizottság (2021): [az Európa 2020 stratégiára vonatkozó európai összehasonlító adatok, angol nyelven](#)

³ Adatforrás: A nemek közötti egyenlőség 2021. évi mutatója (angol nyelven) [a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete \(europa.eu\)](#)

⁴ Az Európai Bizottság és a fogyatékossgal foglalkozó magas szintű munkacsoport (2016): A fogyatékossgal foglalkozó magas szintű csoport nyolcadik jelentése a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtásáról.

11. a fogyatékossgal élő személyek számára a munkaerőpiaci részvétel és a minőségi munkahelyekhez való hozzáférés különösen fontos a társadalmi befogadás és a pénzügyi függetlenség eszközeként. A fogyatékossgal élő személyek, különösen a nők azonban még mindig számos akadállyal szembesülnek a nyitott munkaerőpiachoz való hozzáférés és a bejelentett foglalkoztatás fenntartása terén. Ezek az akadályok egyaránt érintik a keresleti oldalt (pl. diszkrimináció, megbélyegzés, a munkahely-átalakítás és az észszerű alkalmazkodás költségeivel kapcsolatos téves elképzelések, a termelékenységgel kapcsolatos téves elképzelések, a rendelkezésre álló támogatással kapcsolatos információ vagy ismeretek hiánya), a kínálati oldalt (pl. az oktatás és a készségek szintje, a személyre szabott támogatás iránti igény, többek között a munkakeresés terén, valamint a megbélyegzéstől való félelem), továbbá a kontextuális és intézményi tényezőket (a fogyatékossgal élőkkel szembeni megkülönböztetés és előítéletesség, a másokkal azonos feltételek mellett történő hozzáférés akadályai, beleértve az olyan alapvető szolgáltatásokat, mint a közlekedés, valamint az épített és a digitális környezet, továbbá az, hogy ha a fogyatékossgal élő munkavállalók munkába állnak, nem tudják tovább igénybe venni a fogyatékossguk után járó ellátásokat),
12. a fogyatékossgal élő személyek nagyon sokszínű és heterogén csoportot alkotnak. Időről időre a diszkrimináció több formájával is szembesülnek, és vannak, akik olyan komplex szükségletekkel rendelkeznek, amelyek személyre szabott megközelítést és az egyedi helyzethez igazított támogatást igényelnek. Annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élőknek megfelelő munkahelyet lehessen találni, fel kell mérni az egyes személyek szükségleteit, beleértve a fogyatékossgukat, a munkahelyen igényelt támogatást, a karrierépítési kilátásaikat, valamint a szociális támogatásra vonatkozó igényeiket. Ebben az összefüggésben figyelmet kell fordítani a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyekre is, figyelembe véve a nemek közötti egyenlőség szempontját és az interszekcionális dimenziót. Az inkluzív oktatás és a megfelelő szociális szolgáltatások, a hatékony foglalkoztatási szolgáltatások – beleértve a pozitív intézkedéseket is –, az észszerű alkalmazkodás a munkahelyen, a szakmai rehabilitáció és a védett foglalkoztatás mind fontos tényezők, amelyek szerepet játszanak annak biztosításában, hogy a fogyatékossgal élő személyek hozzáférjenek a nyitott munkaerőpiachoz és bekapcsolódhassanak annak működésébe,

13. a szociális szolgáltatásokat az aktív befogadás eszközeként kell használni, mivel a minőségi, befogadó és hozzáférhető szociális szolgáltatásokhoz való megfelelő hozzáférés alapvető előfeltétele annak, hogy a fogyatékossgal élő személyek aktívan részt vehessenek a munkaerőpiacon. A fogyatékossgal élő személyek számára személyre szabott társadalmi befogadási szolgáltatásokat – például tanácsadást, mentorálást, szociális munkát és támogatást – kell kínálni annak érdekében, hogy leküzdhessék hátrányos szociális helyzetüket, javítsák foglalkoztathatóságukat és munkát találjanak. Ezenkívül szükség esetén egyénre szabott intézkedéseket és támogató szolgáltatásokat, például személyes segítséget, szállítási és tolmácsszolgálatot kell biztosítani az egyenlő munkavállalási jog biztosítása érdekében. A foglalkoztatási szolgálatoknak többek között a következő formákban kell támogatást kell nyújtaniuk: iránymutatás és tanácsadás, munkaközvetítés, a fogyatékossgal a munkavégző képességre gyakorolt hatását vizsgáló diagnosztikai eljárások (ergodiagnosztika), átképzés és pályaaorientáció, valamint együttműködés a munkaadókkal és az iskolákkal, különösen a helyi munkaadókkal és a fogyatékossgal élő személyek oktatását végző iskolákkal. Szisztematikusan támogatni kell a szociális és integrációs szolgáltatások fejlesztését, hogy azok megfelelő kapacitással és finanszírozással rendelkezzenek,
14. a fogyatékossgal élő személyek munkaerőpiaci eredményeinek javítása érdekében elő kell mozdítani a szinergiákat és az együttműködést valamennyi érintett szolgáltatás, szolgáltató és szereplő között, beleértve az egészségügyi és rehabilitációs szolgáltatásokat, a szociális szolgáltatásokat, a foglalkoztatási szolgálatokat, a munkaadókat, a szociális partnereket, a nem kormányzati szervezeteket, a fogyatékossgal élő személyek szervezeteit, a betegszervezeteket, az iskolákat és az önkormányzatokat. Az érdekelt felek regionális és helyi szintű részvétele szintén különösen fontos,
15. a szociális gazdaság kiegészíti a tagállamok minőségi szociális szolgáltatások nyújtására irányuló tevékenységét, és így létfontosságú szerepet játszik a fogyatékossgal élő személyek társadalmi és munkaerőpiaci részvételének elősegítésében. A szociális vállalkozások különösen elősegíthetik az aktív polgári szerepvállalást, és kiváló példái az „emberközpontú gazdaságnak”. Lehetőséget kínálnak a továbbképzésre, ezáltal támogatva a fogyatékossgal élő személyeket abban, hogy felkészüljenek a nyitott munkaerőpiacra való belépésre és ott szerepet vállaljanak. A fogyatékossgal élő személyek munkaerőpiaci részvételének előmozdítása érdekében fontos támogatni a szociális vállalkozásokat, és teljes mértékben kiaknázni az általuk kínált lehetőségeket, hogy hidat képezhessenek a minőségi védett foglalkoztatás és a nyitott munkaerőpiac között,

16. a fogyatékossgal élő személyek nyitott munkaerőpiachoz való hozzáférését különböző eszközökkel – például a munkáltatóknak nyújtott pénzügyi hozzájárulásokkal, adókedvezményekkel, a munkaerő-felvétellel kapcsolatos ösztönzőkkel és kvótákkal – kell előmozdítani. Számos tagállam vezetett be kvótarendszert, amely arra kötelezi a munkáltatókat, hogy vagy alkalmazzanak fogyatékossgal élő személyeket egy minimális arányban, vagy viseljenek bizonyos anyagi költségeket, például büntetés formájában. A kvótarendszer hatékonyságának biztosítása terén a kihívás abban rejlik, hogy meg kell találni az egyensúlyt egyrészt a munkáltatókat a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásával járó esetleges többletköltségek viselésére készítő ösztönzők, másrészt pedig a kvóta el nem érése esetén kivetett pénzbeli terhek között. A munkaerő-felvételt olyan eszközök alkalmazása révén is elő kell mozdítani, mint többek között az adminisztratív költségekkel, a hiánnyal és a korlátozott teljesítménnyel kapcsolatos sztereotípiák elleni küzdelem, valamint a munkáltatóknak a rendelkezésre álló támogatásról való tájékoztatása, a bevált gyakorlatok megosztásának előmozdítása, a sokszínűségért odaítélt díjak stb. A gazdasági inaktivitásból a foglalkoztatásba való átmenetet befogadó szociális biztonsági rendszerekkel kell támogatni, és az nem eredményezheti a fogyatékossgal kapcsolódó megélhetési többletköltségeket kompenzáló rokkantsági ellátások csökkenését,
17. az olyan gyakorlatok, mint a munkahelyek átalakítása és a munkaidő megfelelő szervezése, pl. részmunkaidős foglalkoztatás révén, rendkívül hatékonyak a fogyatékossgal élő személyek nyitott munkaerőpiacra való beilleszkedése szempontjából. A Covid19-világjárvány során egyre szélesebb körben terjedtek el a rugalmas munkavégzési formák, különösen a távmunka. Ezeket a gyakorlatokat és általában az akadálymentes és befogadó informatikai megoldások és eszközök használatát elő kell mozdítani mint a fogyatékossgal élő személyekben rejlő potenciál felszabadításának eszközét, valamint a fogyatékossgal élő személyek egyenlő részvételét jobban elősegítő munkakörülmények megteremtéséhez való hozzájárulást. A munkaadókat, különösen a kis- és középvállalkozásokat szükség esetén támogatni kell a gyakorlatuk és munkaszervezésük javítására irányuló erőfeszítéseikben. Kulcsfontosságú, hogy a munkáltatók támogatást – többek között pénzügyi támogatást – kapjanak annak érdekében, hogy biztosítani tudják az észszerű alkalmazkodás feltételeit a munkahelyen, távmunka esetén pedig otthoni környezetben, valamint annak érdekében, hogy gondoskodni tudjanak a szükséges berendezések – például hozzáférhető és befogadó kommunikációs eszközök, technológiai megoldások és szoftverek – beszerzéséről. Megfelelő egészségügyi és biztonsági feltételeket is biztosítani kell,

18. fontos, hogy a fogyatékossgal élő személyek olyan átfogó rehabilitációs szolgáltatásokat vehessenek igénybe, amelyek támogatják a munkaerőpiaci részvételüket, segítenek megelőzni a pszichés problémákat és a társadalmi kirekesztődést, támogatják a szakképzést és előmozdítják a készségfejlesztést, köztük az informatikai készségek fejlesztését. Annak biztosítása érdekében, hogy e szolgáltatásokat hatékonyan és a megfelelő időben lehessen nyújtani, elő kell mozdítani a foglalkoztatási, az egészségügyi, valamint a szociális és foglalkozási rehabilitációt végző szolgáltatások közötti kapcsolatokat és szinergiákat, többek között az egyéni esetkezelés bevezetése révén. A rokkantsági nyugdíj odaítéléséről szóló döntések meghozatala előtt figyelembe lehetne venni az átfogó rehabilitáció eredményeit, amelyek arra irányulnak, hogy az egyének munkaképessége javuljon, és így minőségi munkahelyeken tudjanak elhelyezkedni,
19. az Európai Szociális Alap Pluszról (ESZA+) szóló rendelet elő kívánja mozdítani a fogyatékossgal élő személyek másokkal azonos mértékű társadalmi befogadását, és támogatja a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény végrehajtására irányuló tagállami erőfeszítéseket. Az ESZA+ célja továbbá a foglalkoztatás előmozdítása a különösen a fiatalok, a tartósan munkanélküliek, a hátrányos helyzetű csoportok és az inaktív személyek munkaerőpiaci integrációját lehetővé tevő aktív beavatkozások, valamint az önfoglalkoztatás és a szociális gazdaság előmozdítása révén. Az ESZA+-nak hozzá kell járulnia továbbá a fogyatékossgal élő személyek esetében az akadálymentesség biztosításához azzal a céllal, hogy javítsa a foglalkoztatásba, illetve az oktatásba és a képzésbe való integrációjukat, és ezáltal az élet minden területén fokozza e személyek befogadását,

20. a cseh elnökség által 2022. szeptember 20–21-én Prágában tartott, a fogyatékossgal élő személyek munkaerőiaci integrációjáról szóló konferencia, amelyen a Bizottság elindította a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatására vonatkozó európai csomagot, megerősítette a csomag hat fő területének relevanciáját. A résztvevők hangsúlyozták, hogy növelni kell a munkaerőiacon a fogyatékossgal élő személyek számát. Hangsúlyozták továbbá többek között, hogy szakképzési lehetőségeket kell biztosítani a fogyatékossgal élő személyek számára, hangsúlyt fektetve az informatikai készségekre, beleértve a digitális technológiák használatát is. A konferencián folytatott megbeszélések fényében egyértelmű, hogy el kell ismerni a fogyatékossgal élő személyek szükségleteinek sokféleségét, és megfelelően foglalkozni kell a motivációjukkal. A csomagban meghatározott intézkedések elsősorban a munkáltatókra irányulnak. A konferencia megerősítette tehát, hogy támogatni kell a nyitott munkaerőiacon jelen lévő munkáltatókat a fogyatékossgal élő személyek felvételére és megtartására irányuló erőfeszítéseikben. El kell ismerni és elő kell mozdítani ugyanakkor a munkáltatóknak a védett munkaerőiacon, a szociális vállalkozásoknak pedig a progresszív befogadás és a nyitott munkaerőiacra való átlépés támogatásában betöltött szerepét,
21. e következtetések az Európai Parlament, a Tanács, a Bizottság és az e területen érdekelt felek által végzett korábbi munka és az általuk tett politikai vállalások alapján, többek között a mellékletben felsorolt dokumentumok figyelembevételével készültek,

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, HOGY A NEMZETI HATÁSKÖRÖKKEL ÖSSZHANGBAN ÉS A NEMZETI KÖRÜLMÉNYEK FIGYELEMBEVÉTELÉVEL:

22. hajtsák végre a Bizottság által a fogyatékoságügyi platformmal és a szociális partnerekkel együttműködésben előterjesztett, a fogyatékosággal élő személyek foglalkoztatására vonatkozó csomagban foglalt releváns iránymutatásokat és intézkedéseket, és adott esetben támogassák a 2021. december 9-én előterjesztett, a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv végrehajtását;
23. dolgozzanak ki olyan esetkezelési módszereket, amelyekkel támogatni lehet a fogyatékosággal élő személyeket a nyitott munkaerőpiacra történő átlépésben, beleértve a foglalkoztatási szolgálatok, a fogyatékosággal élő személyeket képviselő szervezetek, az egészségügyi szolgálatok, a társadalombiztosítási intézmények, a szociális szolgálatok és a szakmai rehabilitációs szolgálatok közötti szoros együttműködést;
24. támogassanak olyan intézkedéseket, amelyekkel biztosítani lehet a fogyatékosággal élő személyeket érintő munkahelyi kockázatok megelőzését, különösen az egészség és a biztonság, valamint a megkülönböztetés vagy a bántalmazás bármely formája terén;
25. a fogyatékosággal élő személyek munkaerőpiaci integrációjának támogatása érdekében használják ki a szociális vállalkozásokban rejlő lehetőségeket, mivel ezek szakértelemmel rendelkeznek a szociális és a vállalkozói megközelítések integrálása és ötvözése terén;
26. hozzanak létre olyan regionális együttműködési hálózatokat, amelyekben a fogyatékosággal élő személyek foglalkoztatásának előmozdításában szerepet játszó valamennyi érdekelt fél és szereplő részt vesz, és erősítsék meg ezeket a hálózatokat;
27. dolgozzanak ki olyan hatékony és eredményes rendszereket és ösztönzőket, amelyekkel bátorítani lehet a nyitott munkaerőpiacon jelen lévő munkáltatókat, hogy fogyatékosággal élő személyeket foglalkoztassanak, és ezáltal – a szociális partnerek autonómiájának tiszteletben tartása mellett – csökkentsék a fogyatékosággal élő és a fogyatékosággal nem rendelkező személyek közötti bérkülönbséget;

28. mozdítsák elő és támogassák a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatását a közszférában, többek között akadálymentes és befogadó munkahelyek biztosítása révén;
29. támogassák a fogyatékossgal élő személyek szakképzését, és az informatikai készségeik fejlesztése során vegyék figyelembe a technológiai fejlődést;
30. mozdítsák elő a digitális szakemberek akadálymentességgel kapcsolatos készségeinek fejlesztését annak érdekében, hogy a digitális termékek és szolgáltatások hozzáférhető legyenek a fogyatékossgal élő személyek számára, és ezáltal befogadóbb munkahelyek jöjjenek létre;
31. mérlegeljék annak lehetőségét, hogy a rokkantsági nyugdíjak – akár dolgozó személyeknek történő – odaítélését megelőzően rendszeresen (újra)értékelik a fogyatékossgal élő személyek munkaképessége tekintetében az átfogó rehabilitációnak köszönhetően elért eredményeket;
32. segítsék elő, hogy a fogyatékossgal élő személyek a szociális és szakmai rehabilitációból átléphessenek a munkaerőpiacra, többek között egy olyan rendszer létrehozásával, amely választ ad a munkaerőpiaci részvétellel és a foglalkozási rehabilitációval kapcsolatos egyéni szükségletekre;
33. annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek nyitott munkaerőpiacon való foglalkoztatásának megkönnyítése céljából azonosítani lehessen konkrét szükségleteiket, mozdítsák elő az összes rendelkezésre álló eszköznek – különösen a pályaorientációnak, a munkaképesség felmérésének és az észszerű alkalmazkodással kapcsolatos képzésnek – a használatát;
34. törekedjenek annak biztosítására, hogy a szociális védelmi politikák hatékonyan hozzájáruljanak a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának megkönnyítéséhez, többek között adott esetben a fogyatékossgal kapcsolatos többletköltségek kompenzációja révén – még a foglalkoztatottak számára is –, miközben tisztességes életszínvonalat és minden szükséges támogatást biztosítanak azoknak, akik kívül rekedtek a munkaerőpiacon, és a jövőben sem fognak tudni oda belépni;

35. használják fel a rendelkezésre álló uniós finanszírozási eszközöket, különösen az ESZA+-t a fogyatékossgal élő személyek munkaerőpiaci integrációjának támogatására, például a foglalkoztatási és a pályaorientációs szolgáltatások hozzáférhetőségének és inkluzivitásának javítása, valamint a fogyatékossgal élő személyek munkaerőpiaci integrációjának integrált módjainak előmozdítása révén;
36. annak érdekében, hogy támogassák a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatását célzó stratégiában (2021–2030) foglalt, a tagállamokhoz címzett felkérések végrehajtását, mérlegeljének szakpolitikai intézkedéseket a stratégia hatálya alá tartozó valamennyi területen. Ezek a felkérések a következőkre vonatkoznak:
- a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási arányának növelésére, valamint a fogyatékossgal élő és a fogyatékossgal nem élő személyek foglalkoztatási aránya közötti különbségek csökkentésére irányuló célok meghatározása 2024-ig a szociális jogok európai pillérének végrehajtására vonatkozó cselekvési tervben 2030-ra meghatározott, kiemelt foglalkoztatási cél elérésének elősegítése érdekében,
  - a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási szolgálatai kapacitásainak megerősítése, és e célból a szociális partnerekkel és a fogyatékossgal élő személyek szervezeteivel folytatott munka fokozása,
  - az önfoglalkoztatás és a vállalkozás megkönnyítése, többek között az intellektuális és pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek számára is azáltal, hogy jogi és üzleti ügyekben támogatást nyújtanak többek közt az uniós alapok felhasználásával,
  - a fogyatékossgal élő felnőttek tanulásban való részvételére vonatkozó célok meghatározása azzal a céllal, hogy növeljék részvételüket, és annak biztosítása, hogy a nemzeti készségfejlesztési stratégiák lefedjék a fogyatékossgal élő személyek sajátos szükségleteit a készségfejlesztési programban és a szociális jogok pillérének végrehajtására vonatkozó cselekvési tervben szereplő cél elérésének elősegítése érdekében;
37. a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatására vonatkozó csomag hatásának maximalizálása érdekében adott esetben segítsen a csomag által elérendő eredmények végrehajtásában és terjesztésében nemzeti szinten, valamennyi érintett szereplő körében;

FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY

38. a továbbiakban is kövesse nyomon a fogyatékossgal élő személyek helyzetét a foglalkoztatás, az oktatás és képzés, a szegénység és a társadalmi kirekesztés területén, többek között az európai szemeszter keretében. Ennek során különleges figyelmet kell fordítani a fogyatékossgal élő nőkre és – amennyire lehetséges – a megkülönböztetés többféle formájával szembesülő személyekre;
39. támogassa és kövesse nyomon a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatására vonatkozó csomagban meghatározott kezdeményezések végrehajtását;
40. támogassa és kövesse nyomon a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben meghatározott, a hatáskörébe tartozó releváns intézkedések végrehajtását;
41. támogassa és segítse elő az egymástól való tanulást és a bevált gyakorlatok megosztását a fogyatékossgal élő személyek munkaerőpiaci integrációja terén;
42. a meglévő programokon keresztül támogassa a fogyatékossgal élő személyek oktatását és képzését, különösen a digitalizáció területén;
43. segítsen terjeszteni a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatására vonatkozó csomagban foglalt gyakorlati eszközöket és iránymutatásokat;

44. továbbra is támogassa a fogyatékosági platform munkáját annak érdekében, hogy megkönnyítse a fogyatékosággal élő személyek jogainak érvényre juttatását célzó stratégia végrehajtását, és előmozdítsa az összes érdekelt fél közötti európai szintű információcserét;

FELKÉRIK A FOGLALKOZTATÁSI BIZOTTSÁGOT (EMCO) ÉS A SZOCIÁLIS VÉDELEMMEL FOGLALKOZÓ BIZOTTSÁGOT (SPC), HOGY

45. az EU-n belüli foglalkoztatásnak és társadalmi fejlődésnek a Bizottsággal együttműködésben történő nyomon követésekor továbbra is vegyék figyelembe a fogyatékosággal élő személyek beilleszkedésének területét.
-

Hivatkozások

1. Európai uniós intézményközi dokumentumok

A szociális jogok európai pillére, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_hu.pdf

2020. évi európai csúcstalálkozó a társadalmi befogadásról: [Az uniós tagállamok képviselőinek nyilatkozata a fogyatékossgal élő személyek érdekeiről](#)

Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására (6649/21 + ADD 1 + ADD 2)

Emberközpontú gazdaság kiépítése: a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv (14890/21 + ADD 1)

2. Uniós jogszabályok

A Tanács 2000/78/EK irányelve (2000. november 27.) a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról (HL L 303., 2000.12.2., 16. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelve (2019. április 17.) a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről (HL L 151., 2019.6.7., 70. o.)

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.)

3. Az Európai Unió Tanácsa

A Tanács határozata (2009. november 26.) a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Közösség által történő megkötéséről

A Tanács következtetései – Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030) (9749/1/21 REV 1)

A Tanács következtetései az Alapjogi Charta Európai Unión belüli alkalmazásának megerősítéséről (6795/21)

A Tanács következtetései – [Befogadó munkaerőpiacok: a munkaerőpiacon kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek foglalkoztatásának javítása](#) (14646/19).

[A Tanács következtetései a fogyatékossgal élő személyek sportban való részvételi lehetőségéről](#) (HL C 192., 2019.6.7., 18. o.).

A Tanács következtetései a jólléti gazdaságról (13432/19)

A Tanács következtetései az európai fogyatékossgügyi stratégia (2010–2020) megvalósításának támogatásáról (11843/11)

4. Európai Bizottság

A Bizottság közleménye (COM(2010) 636 végleges):[Európai fogyatékossgügyi stratégia 2010–2020](#)

A Bizottság szolgálati munkadokumentuma (SWD(2020) 291 final): [Az európai fogyatékossgügyi stratégia \(2010–2020\) értékelése](#)

A Bizottság közleménye (COM (2021) 101 final): [Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért \(2021–2030\)](#)

A Bizottság közleménye – Emberközpontú gazdaság kiépítése: a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv (2021)

Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására (6649/21 + ADD 1 + ADD 2)

5. Európai Parlament

Az Európai Parlament állásfoglalása az UNCRPD-egyezmény fényében a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmódról

6. Egyesült Nemzetek Szervezete

ENSZ-közgyűlés, A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény: a Közgyűlés 2007. január 24-én elfogadott határozat, A/RES/61/106, elérhető itt:

<https://www.refworld.org/docid/45f973632.html>
